

Промисловість у червні 2017 року

У червні, другий місяць поспіль, внаслідок високого інвестиційного, зовнішнього та споживчого попиту відбувається зростання промислового виробництва **(на 3,8% у розрахунку місяць до відповідного місяця)** після падіння, яке розпочалось у лютому і тривало протягом 3-х місяців.

Покращення ситуації у промисловості відбулося у більшості промислових груп, окрім товарів енергетичної групи: у червні (р/р) зросло виробництво інвестиційних товарів на **17,9%**, споживчих товарів тривалого використання – на **12,5%**, споживчих товарів короткострокового використання – на **7,3%** та проміжних товарів – на **1,6%**.

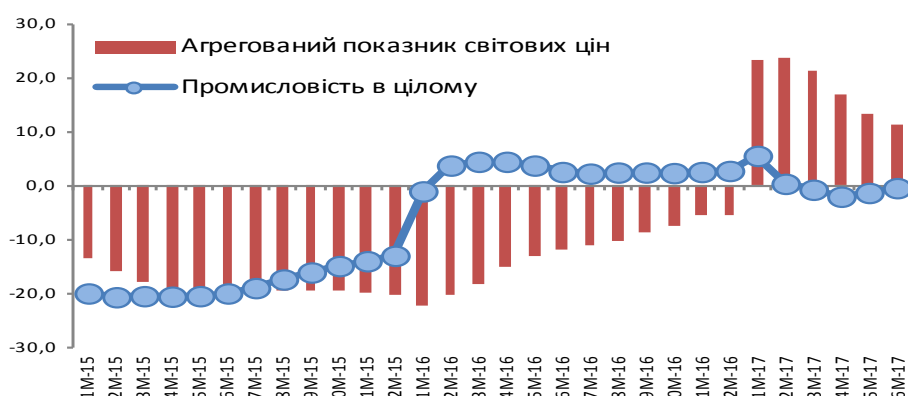
У червні (р/р) було отримано позитивні результати (вперше з січня 2017р.) у **металургійному виробництві та добувній промисловості** на фоні поступової адаптації окремих підприємств до функціонування в умовах тимчасової транспортної блокади на сході країни.

Сезонно скориговане зростання промислового виробництва у червні 2017р. до травня 2017р. становило 0,5% з урахуванням зростання в усіх агрегованих галузях промисловості: у переробній промисловості - на 1,3%, постачанні електроенергії – на 1,1% та добувній промисловості – на 0,1%.

За 9 міс. 2017р. очікується зростання промислового виробництва на рівні 1% [$\pm 0,3$ в.п.], що підтримуватиметься високим інвестиційним, експортним та споживчим попитом, з урахуванням можливості диверсифікації джерел постачання енергетичної сировини та продовження поживлення ділової активності в економіці (за даними НБУ у II кв. 2017р. третій квартал поспіль респонденти всіх видів економічної діяльності очікують поживлення ділової активності).

«у червні 2017р. (р/р) промислове виробництво зросло на 3,8%»

Рис. 1. Промисловість України та АПСЦ, %, р/р

«у червні зростання світових цін на зовнішніх ринках сприяло розвитку промисловості»

Джерело. ДСС, розрахунки МЕРТ, Worldbank

Примітка. Агрегований показник світових цін (АПСЦ) – показник, який враховує динаміку світових цін на соняшникову олію, кукурудзу, пшеницю, сечовину, залізну руду та чорні метали.

Табл. 1. Основні види промисловості, %, р/р

	Травень 2017р.	внески	Червень 2017р.	внески	Частка у пром., 2016р.
Промисловість, в цілому	1,2	x	3,8	x	100
Добувна пром-ть	-4,6	-1,2	0,7	0,2	13,0
Переробна пром-ть	6,1	3,6	8,0	4,9	64,4
Постачання електроенергії, газу, пари	-9,6	-1,3	-9,6	-1,3	21,5
Машинобудування	14,7	2,1	15,9	2,3	6,6
Харчова	7,7	1,2	4,3	0,7	21,6
Будматеріали	8,5	0,4	8,6	0,4	5,1
Деревообробна, целюозна, поліграфічна	10,7	0,3	9,1	0,3	3,4
Металургія	-8,0	-0,9	1,8	0,2	17,1
Фармацевтика	23,7	0,3	19,1	0,2	1,4
Текстильна	14,4	0,2	10,9	0,1	1,0
Хімічна	-1,1	-0,02	1,0	0,02	3,2
Кокс, нафтопереробка	-20,6	-0,5	-4,2	-0,1	3,3

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

«найбільший позитивний внесок у формування динаміки промисловості забезпечено машинобудуванням, водночас, найбільший негативний – постачанням електроенергії»

Серед видів промислової діяльності позитивна динаміка у червні спостерігалася:

у машинобудуванні – зростання на 15,7% (р/р) за рахунок всіх основних підвидів, а саме: **виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної продукції** (зростання у 2,3р.) через збільшення обсягів нових замовлень (у січні-травні 2017р. (п/п) у 1,6р.) з боку суміжних видів економічної діяльності (у т. ч. державних замовлень для ОПК);

виробництва автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів (на 19,3%) – внутрішній попит з метою оновлення рухомого складу як з боку підприємств, які надають транспортні послуги, так і домогосподарств.

Довідково. За даними ДСС у червні 2017р. (р/р) виробництва вантажних вагонів та вагонів-платформ зросло у 2,2р., причепів та напівпричепів – на 17,4%.

За даними «Укравтопром» у червні (р/р) виробництво легкових автомобілів зросло у 2,1р., автобусів – у 10р., в той час як вантажних автомобілів – скоротилося на 42,7%. Продаж нових автобусів у червні (р/р) зріс у 1,6р., легкових автомобілів – на 44% та вантажних – на 27,2%.

Крім цього, у травні 2017р. «Богдан Моторс» визнано переможцем тендеру, оголошеного КП "Київпастранс" на поставку 80 міських тролейбусів.

виробництва електричного устаткування (на 9,2%) – внутрішній попит на інвестиційні товари з боку будівництва (індекс будівельної продукції у червні 2017р. р/р зріс на 31,9%) та збільшення виробничих потужностей експортоорієнтованих підприємств з виробництва електрообладнання та автозапчастин у західних регіонах країни, які були відкриті у 2016-2017рр. (у січні-травні 2017р. (п/п) вартісний обсяг експорту гр. 85 «електричні машини» зріс на 18,4%);

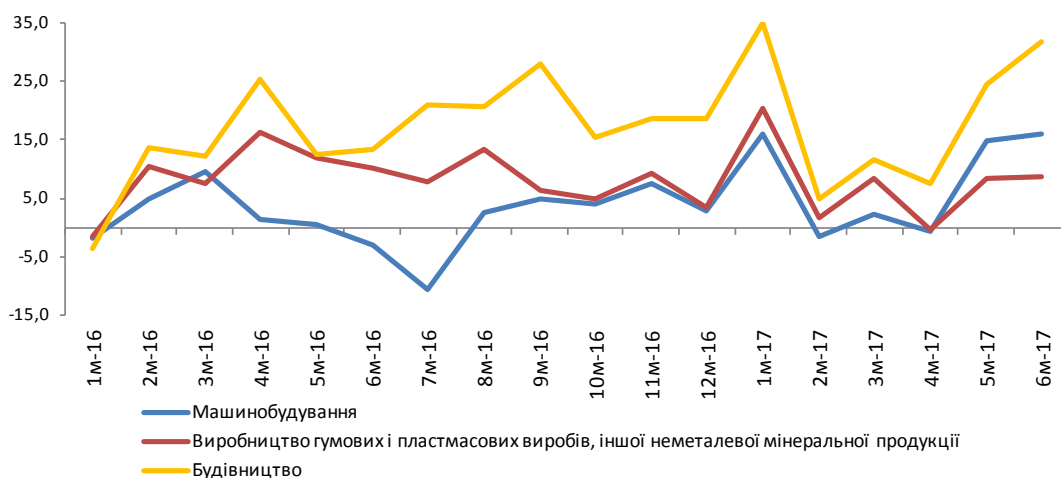
Довідково. За даними ДСС у червні 2017р. (р/р) зросло виробництво елементів баластних для ламп і трубок газорозрядних у 2,6р., трансформаторів – у 1,96р., комплектів апаратури для контролю та розподілення електроенергії – на 39,7%, електродвигунів змінного струму – на 37,1%, акумуляторів – на 15,2%.

виробництва машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань (на 2,7%) – інвестиційний попит з боку промислових підприємств з метою проведення реконструкції виробничих потужностей та сільськогосподарських підприємств – оновлення с/г техніки.

Довідково. За даними ДСС у червні 2017р. (р/р) виробництво устаткування та апаратури для фільтрування води зросло у 8,3р., агрегатів гідравлічних поршневих з насосами – у 1,75р., вантажопідіймачів та конвеєрів – у 1,7р., тракторів для сільського та лісового господарства – на 26,8%.

Поряд з цим, у І кв. 2017р. (п/п) обсяг капітальних інвестицій в економіці зріс на 21,4% (у т. ч. у ВЕД «Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування» - у 1,92р., «Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг» у 1,6р., ВЕД «Транспорт» - на 42%, ВЕД «Промисловість» - на 29,1%).

Рис. 2. Машинобудування, виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції та індекс будівельної продукції, %, р/р

Джерело. ДСС

у харчовій промисловості – зростання на 4,3% (р/р) в умовах продовження відновлення як внутрішнього споживчого (збільшення обсягів роздрібного товарообороту у червні 2017р. (р/р) - на 9%), так і зовнішнього попиту. Серед основних підвидів даної галузі зростання відбулося у:

виробництві соняшникової олії (у червні 2017р. (р/р) на 42,5%) через збільшення попиту червень 2017

«зростання у машинобудуванні у червні відбулося внаслідок збільшення внутрішнього інвестиційного попиту (у т.ч. державних замовлень) та розширення виробничих потужностей»

на зовнішніх ринках (за 5 міс. 2017р. (р/р) вартісні обсяги експорту зросли на 29,2%, виробництво олій займає 28% у загальному обсязі реалізованої продукції харчової промисловості (2016р.), частка реалізації на експорт - 60%) та високу сировинну базу з боку с/г виробництва (рекордний врожай соняшнику у 2016р.);

Довідково: За даними Ukragroconsult у червні 2017р. Україна експортувала рекордний для даного місяця обсяг високоолеїнової соняшникової олії – 23,2 тис. т., у т. ч. зростає частка експорту олії у фасованому вигляді, що дозволяє збільшити прибутки експортерів.

виробництві м'яса – збільшення сировинної бази з боку с/г виробництва в умовах стабілізації епізоотичної ситуації у вирощуванні м'яса птиці та високий попит на зовнішніх ринках (за 5 міс. 2017р. (п/п) вартісні обсяги експорту гр. 02 «м'ясо та їстівні субпродукти» зросли у 1,7р.);

Довідково: У рамках торгових місій до азіатських країн представники Ради з питань експорту продовольства (UFEB) зазначили, що більше 70% запитів від іноземних імпортерів стосувалися вітчизняного м'яса та субпродуктів.

виробництві молочної продукції – розширення як внутрішнього споживчого, так і зовнішнього попиту в умовах зростання світових цін на продукцію молочної галузі (вартісні обсяги експорту гр. 401-406 «молоко та молочні продукти» за 5 міс. 2017р. (п/п) зросли у 1,8р., основними імпортерами були країни СНД, зокрема, Казахстан та Молдова);

Довідково: За даними FAO світові ціни на молочну продукцію у червні 2017р. (р/р) зросли у 1,5р.

виробництві алкогольних напоїв (у червні 2017р. (р/р) виробництво лікерів зросло на 18,1%, коньяків – на 6,9%) через збільшення зовнішнього попиту (вартісні обсяги експорту гр. «алкогольні і безалкогольні напої та оцет» за 5 міс. 2017р. (п/п) зросли – у 1,5р.).

Довідково: За даними Ukragroconsult ПрАТ «Одеський коньячний завод» розпочав поставки вітчизняного коньяку на ринок Австралії. Продукція ОКЗ успішно пройшла ряд перевірок та документальне підтвердження високої якості, необхідних для постачання коньяку на експорт. У 2017р. плануються поставки до Франції українського коньячного спирту, виробленого на ОКЗ.

у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – зростання на 8,6% (р/р), внаслідок збільшення попиту з боку суміжних галузей (машинобудування, будівництва (зростання у червні (р/р) будівництва інженерних споруд – на 49,7%) та харчової промисловості).

Довідково. У червні 2017р. (р/р) виробництво виробів з асфальту зросло на 39%, плитки керамічної – на 22,6%, розчинів бетонних – на 16,1%, цегли – на 3,8%, цементу – на 2,6% та сумішей банок зі скла для консервування – у 2р., пляшок зі скла – на 11%.

у металургійному виробництві – зростання на 1,8% (р/р) (вперше з січня 2017р.) відбулося внаслідок високого інвестиційного попиту (виробництво резервуарів, цистерн, баків зросло у 3р., труб - на 31,9%, металевих конструкцій – на 15,7% та дроту – на 4,1%), попиту на зовнішніх ринках (зростання вартісних обсягів експорту за 5 міс. 2017р. гр. «72 «чорні метали» на 24,6%), а також поступового нарощування виробництва на окремих підприємствах на сході країни, хоча низька пропускна спроможність транспортної інфраструктури Укрзалізниці на сході стримує насичення сировиною підприємств.

Довідково. За даними World Steel Association вітчизняні металурги в червні 2017р. (р/р) скоротили виробництво сталі на 13% - до 1,593 млн т. В рейтингу світових виробників сталі Україна перемістилась з 13-го на 14-те місце. В цілому, в червні (р/р) 67 країн, які входять до рейтингу WSA, збільшили виробництво сталі на 3,2% - до 141 млн т.

У червні (р/р) за даними Metaltorg середні світові ціни на чорний прокат зросли на 7,1%

у добувній промисловості – зростання на 0,7% (р/р) (вперше з січня 2017р.) в умовах нарощування виробництва на окремих вугледобувних підприємствах з метою часткового покриття дефіциту вугілля на ТЕС (станом на 01.07.2017 порівняно з 01.07.2016 залишки вугілля скоротилися на 6,8%) та інтенсифікації видобутку природного газу на нових та діючих газових родовищах.

Довідково. У червні 2017р. (р/р) добування кам'яного вугілля зросло на 8,7%, природного газу – на 3,4%, нафти – на 2,7%, в той час як добування металевих руд неагломерованих та агломерованих скоротилося на 5,7% та 1,1% відповідно.

Указом Президента України від 15.03.2017 №62/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.03.2017 «Про невідкладні додаткові заходи із протидії гібридним загрозам національній безпеці України» припинено переміщення вантажів через лінію зіткнення

«високий зовнішній попит стимулював зростання у виробництві харчової промисловості»

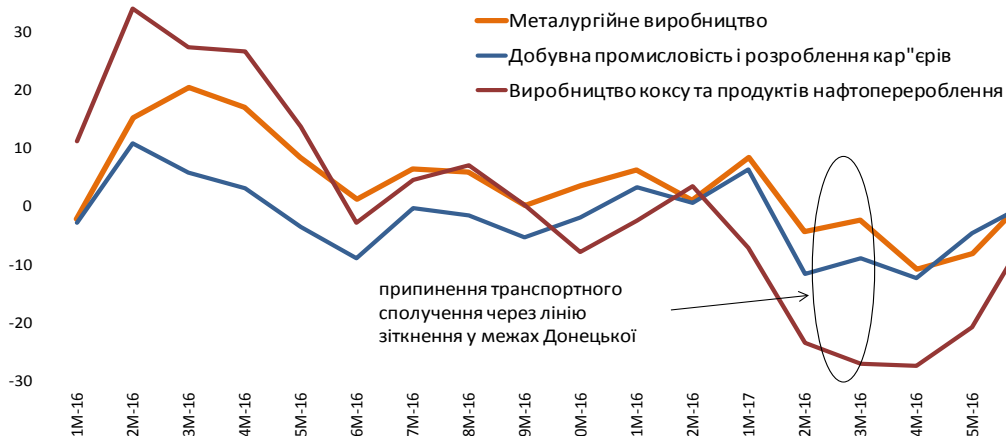
«відновлення зростання металургійного виробництва та добувної промисловості є свідченням поступової адаптації підприємств до нових виробничих умов»

залізничними і автомобільними шляхами у межах Донецької та Луганської областей, крім гуманітарної допомоги. У загальному обсязі реалізації добувної промисловості Донецька та Луганська області займали більше 20%.

Завдяки роботам з інтенсифікації пластів ПАТ «Укргазвидобування» у I півр. 2017р. запустило нові свердловини та нарощує видобуток на діючих свердловинах, що дозволило підприємством збільшити видобуток природного газу на у червні (р/р) на 5,4%.

Поряд з цим, Україна в січні-травні 2017р. (п/п) збільшила імпорт вугілля у вартісному виразі у 1,8р. - до 1,036 млрд. дол. Найбільшими постачальниками вугілля були РФ (частка у структурі 52%), США (25,5%) і Канада (7%).

Рис. 3. Металургійне виробництво, добувна промисловість та виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення, %, р/р

Джерело. ДСС

Серед видів промислової діяльності негативна динаміка у червні спостерігалась:

у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – скорочення на 9,6% (р/р) внаслідок тимчасової зупинки окремих теплоелектростанцій з метою економії кам'яного вугілля на тлі майже незмінного рівня споживання електроенергії (за даними Міненерговугілля у червні 2017р. (р/р) споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням зменшилося лише на 0,5%);

Довідково. За даними ДСС у червні 2017р. (р/р) тепловими електростанціями та теплоелектроцентралями виробництво електроенергії зменшилося на 30,6%, гідроелектростанціями – на 4,8%. В той час, як на атомних електростанціях виробництво зросло на 23,5% та інших електростанціях (вітрових та сонячних) – на 11,1%.

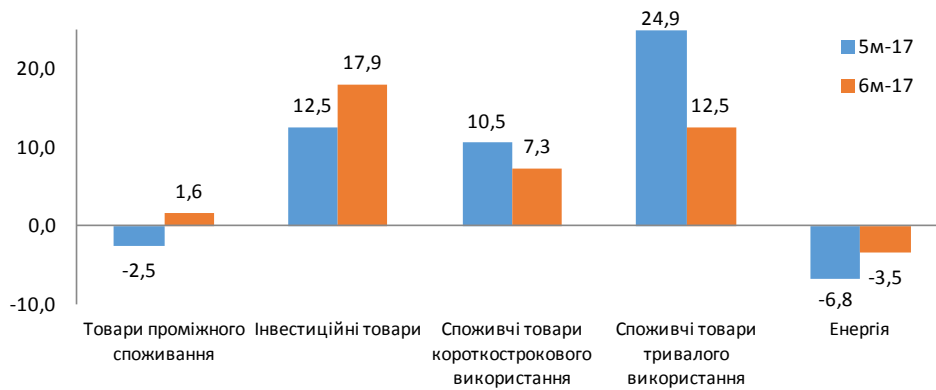
у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення – уповільнення скорочення до 4,2% (р/р) (порівняно з «мінус» 20,6% у травні), в першу чергу, внаслідок продовження відновлення виробництва на окремих підприємствах. Зменшення виробництва коксу і напівкоксу (у червні 2017р. (р/р) на 6,2%), було викликано зупинкою окремих підприємств на сході та проблемами з постачання вугілля для коксування на коксохімічні підприємства через транспортні обмеження у Донецькій та Луганській областях.

Довідково: За даними Метінвест 15.05.2017р. відновив роботу Авдіївський коксохімічний завод (на повну потужність вперше за 3 роки). Але це не компенсувало негативну ситуацію в галузі, зважаючи на невідновлення роботи інших коксохімічних підприємств.

Загалом, у січні-червні 2017р. (п/п) відбулося покращення ситуації у промисловості у більшості промислових груп, окрім товарів проміжного споживання та енергії: у виробництві споживчих товарів тривалого використання зростання відбулось на 15,9%, інвестиційних товарів – на 8,8% та споживчих товарів короткострокового використання – на 5,4%.

Як наслідок, у січні-червні 2017р. (п/п) обсяг промислового виробництва скоротився на 0,4% (порівняно з «мінус» 1,3% у січні-травні 2017р.), у т. ч. у постачанні електроенергії, газу пари та кондиційованого повітря – на 5,6%, добувній промисловості – на 6%. Водночас, у переробній промисловості виробництво зросло на 3,6%.

Рис. 4. Індекси промислової продукції за основними промисловими групами, у % р/р

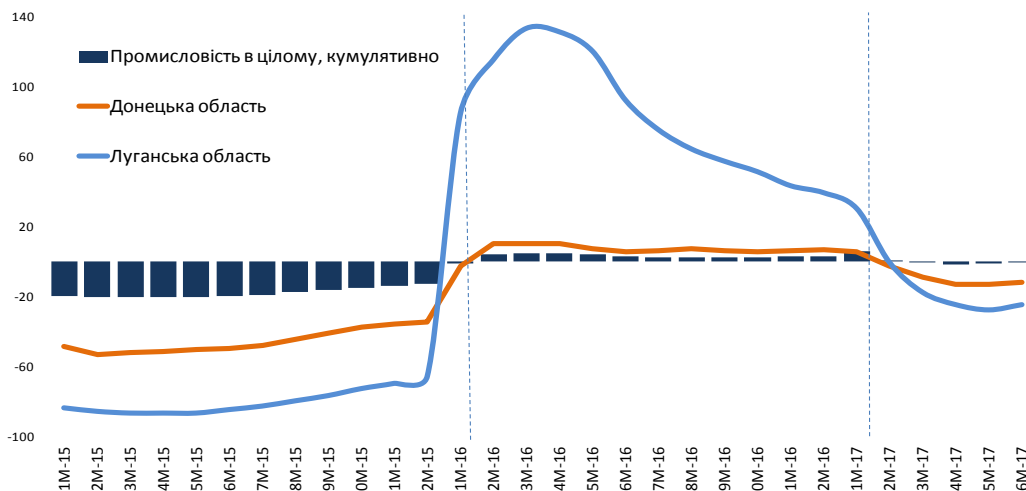

Джерело. ДСС

Регіональний розріз. У червні 2017р. кількість регіонів, які отримали позитивний результат збільшилася до 19 (порівняно з 11 регіонами у червні 2016р.), у 6 регіонах спостерігалася зменшення промислового виробництва (14 відповідно). У Донецькій та Луганській областях у червні 2017р. (р/р) продовжується скорочення виробництва (на 4,3% та 2% відповідно), що спричинено продовженням бойових дій, низькою пропускнуною спроможністю транспортної інфраструктури Укрзалізниці на сході країни та припиненням переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей. Найбільші позитивні результати отримали Одеська (у червні 2017р. (р/р) зростання на 43,9%) та Рівненська (на 28,4%) області через збільшення виробництва хімічної продукції

«у червні 2017р. кількість регіонів, які отримали позитивний результат збільшилася до 19 (11 регіонів у червні 2016р.), у 6 регіонах спостерігалася зменшення промислового виробництва (14 відповідно)»

Рис. 5. Промисловість в цілому, Донецька та Луганська області, %, п/п

«за оцінками МЕРТ внесок Донецької та Луганської областей у промислове виробництво за січень-червень 2017р. становить «мінус» 2 в.п.»

Джерело. ДСС

Очікування. За 9 міс. 2017р. позитивну динаміку зберігатимуть галузі **споживчого спрямування** – харчова промисловість, текстильне виробництво, внаслідок розширення **споживчого попиту** домогосподарств. А також галузі **інвестиційного спрямування** в умовах високого інвестиційного попиту. Водночас, **енергетичний комплекс** функціонуватиме в умовах поступової диверсифікації джерел постачання енергетичної сировини. В цілому, у промисловості **за підсумком року** очікується зростання з урахуванням можливості диверсифікації джерел постачання енергетичної сировини та продовження поживавлення ділової активності в економіці (за даними НБУ у II кв. 2017р. третій квартал поспіль респонденти всіх видів економічної діяльності очікують поживавлення ділової активності на наступні 12 місяців).

Ризики: Ескалація військового конфлікту на сході країни. Погіршення кон'юнктури на зовнішніх товарних ринках, що негативно позначатиметься на фінансовому стані підприємств та, відповідно, їх інвестиційних планів.